

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister voor Klimaat en Energie over de brief van 28 maart 2023 inzake de Kabinetsreactie rapport «Hoe Tata Steel Nederland te verduurzamen?» en position paper «Gezondheid Geborgd» (32 813, nr. 1369).

De waarnemend voorzitter van de commissie,
Stoffer

Adjunct-griffier van de commissie,
Reinders

Nr	Vraag
1	Kunt u aangeven hoe bewoners worden betrokken bij de verduurzaming van Tata steel Nederland (TSN)?
2	Kunt u aangeven wat het verwachte tijdspad is voor het sluiten van de maatwerkafspraken?
3	Kunt u aangeven wanneer wordt verwacht dat TSN voor het eerst waterstof gaat gebruiken?
4	Kunt u aangeven waarom er pas waterstof wordt gebruikt wanneer de beschikbaarheid toeneemt?
5	Kunt u aangeven of de beschikbaarheid van waterstof met name bestaat uit nationale productie of uit import?
6	Kunt u uiteenzetten welke extra stappen nodig zijn om CO ₂ -emissies als de gezondheidsimpact van het bedrijf op de leefomgeving te blijven minimaliseren?
7	TSN spreekt over in de toekomst over te gaan op gas en/of waterstof als dit beschikbaar is, wat betekent dit en wat als er onvoldoende beschikbaar blijft?
8	Bij welke kostprijs wordt de overschakeling van aardgas naar groene waterstof gemaakt? Wanneer zal deze kostprijs naar verwachting bereikt worden?
9	Welk alternatief is er als groene waterstof niet tegen een kostprijs beschikbaar wordt die TSN haalbaar acht? Wat doet dit met de uitzichten voor verduurzaming?
10	Welk effect heeft vertraging van ondertekening maatwerkafspraken (na zomer 2024) op het plan van TSN voor verduurzaming?
11	Waarom is voor het tweede scenario gekozen voor de titel «Alleen elektrische hoogovens», gezien de kern van het scenario lijkt om halffabrikaten in te kopen i.p.v. zelf te produceren?
12	Welke voorbeelden zijn er in de wereld waar nu met groene waterstof op schone wijze ijzer uit ijzererts gehaald wordt of gaat worden? In hoeverre wordt dit met succes gedaan?
13	Hoe verhoudt de mate van vervuiling aan de ene kant van HBI dat door importeren en lokaal opslaan kan leiden tot extra uitstoot van fijnstof en ZZS door verwaaiing en oxidatie zich tot aan de andere kant het transport van ijzererts en wat er vrijkomt in de sinter- en pelletlijnen en de twee kookgasfabrieken, die je vervangt als je HBI gaat importeren?
14	Met welke onafhankelijke derde partij is de stelling getoetst dat TSN bij productie met 100% schroot de kwaliteit van het staal dusdanig verslechtert dat men het huidige productportfolio niet volledig in stand kan houden? Is gekeken naar gebruik van ijzererts met voldoende hoge percentages ijzer, zoals dat ook door andere marktpartijen wordt gebruikt? Welk percentage van de huidige productie gaat het over?
15	Waarom is bij scenario 4 de optie voor overkappen om te voorkomen dat er schadelijke stoffen verwaaien niet meegenomen (in tegenstelling tot scenario 2)?
16	In hoeverre is gekeken naar of er een noodzaak is om overheids-geld te investeren in verduurzaming die in heel Europa verplicht is? Is ook gekeken naar de optie om dit met eigen geld te doen om te voldoen aan EU ETS vereisten?
17	Hoeveel over- of onderproductie is er op dit moment wereldwijd van staal?
18	Hoeveel van het geproduceerde staal van TSN wordt op dit moment gebruikt in resp. Nederland, de rest van Europa en de rest van de wereld?
19	Welk percentage van het geproduceerde staal wordt op dit moment gebruikt voor verschillende product categorieën (huizen, bruggen, auto's, windmolens, enz)?

- 20 Als Tata doorgaat met staal produceren, welke sanering zal dan gedaan worden om te zorgen dat de vervuilde grond niet langer het water en de lucht in de omgeving vervuult?
- 21 In hoeverre zijn de verschillende scenarios te realiseren met de financiering die vanuit maatwerkafspraken gerealiseerd zouden worden (enkele tientallen miljoenen gegeven totaal budget voor maatwerkafspraken van 3 miljard euro voor 10–20 bedrijven)?
- 22 Welke instrumenten heeft u om vrijgekomen Emission Trade System-rechten (ETS) in het bezit van TSN «af te romen» in het geval van maatwerkafspraken?
- 23 Hoe lang zou het afdwingen van bovenwettelijke maatregelen voor overlast- en emissiereductie middels de route van nieuwe wet- en regelgeving naar schatting duren?
- 24 Welke voorwaarden worden er in ander Europese landen gesteld aan staatssteun voor (groene) staalproducenten? Hoe verhouden deze voorwaarden zich tot die in Nederland?
- 25 Welke stappen neemt u m.b.t. de aanbeveling uit het rapport van Blom en Wijers om op korte termijn te komen met nationaal beleid om een gelijk speelveld te creëren m.b.t. tot de netwerkkosten van elektriciteit? Welke opties worden daarbij betrokken? Wordt er bijvoorbeeld al gekeken naar de zonal pricing zoals die in Zweden en Frankrijk wordt gehanteerd? In hoeverre is een dergelijk systeem voor de kostenverdeling van netwerkkosten ook in Nederland een geschikte optie?
- 26 Klopt het dat er uiterlijk in de zomer van 2024 een maatwerkafpraak met TSN moet liggen? In hoeverre is dat een harde deadline? Wat zijn de gevolgen als het niet lukt om in de zomer van dit jaar tot een maatwerkafpraak te komen?
- 27 Wat zijn naar schatting de mondiale gevolgen qua CO₂-uitstoot als TSN wordt gesloten en de productie van staal verschuift naar locaties met een hogere CO₂-intensiteit voor de productie van staal?
- 28 Hoeveel winst heeft TSN in de laatste tien jaar gemaakt?
- 29 Is de winst die TSN maakt dekkend voor de beoogde verduurzamingsoperatie?
- 30 Wat is de stand van zaken van directe aanlandingen van windenergie bij TSN?
- 31 Hoe snel zou TSN op z'n vroegst alleen via EAF staal kunnen produceren?
- 32 Hoeveel kost het om TSN te nationaliseren?
- 33 Hoe voorkomt u dat subsidies terecht komen in de bedrijfswinsten van TSN?
- 34 Hoeveel aandelen van TSN zijn in handen van werknemers?
- 35 Is er, in het formuleren van de routes waar sprake is van staatssteun, overwogen winsten te verbieden zolang er staatssteun wordt geleverd?
- 36 Kunt u voor ieder van de vijf routes een indicatie geven van de effecten op werkgelegenheid in termen van kwaliteit en kwantiteit?
- 37 Hoe snel kan TSN het overkappen van de grondstovelden realiseren?
- 38 Welke energiesysteemdiensten kan TSN aanbieden?
- 39 Welke technische mogelijkheden bestaan er om productie met 100% schroot qua kwaliteit gelijk te trekken aan de huidige producten van TSN?
- 40 Heeft u een scenario uitgewerkt voor het nationaliseren van TSN? Zo nee, kunt u zo'n scenario schetsen?
- 41 Hoeveel gratis ETS-rechten ontvangt TSN?
- 42 Hoeveel gratis rechten zal TSN ontvangen tot en met 2030?
- 43 Hoeveel CO₂-heffing betaalt TSN op dit moment?
- 44 Kunt u een overzicht delen van alle subsidies die TSN ontvangt?

- 45 Hoeveel aandelen van TSN zijn in handen van Nederlandse
aandeelhouders?
- 46 Welk percentage van de winst van TSN is in handen van aandeel-
houders buiten Nederland?
- 47 Zijn er indicaties dat subsidies voor het verduurzamen van TSN
terecht komen in de winsten van het bedrijf?
- 48 Zijn er afspraken gemaakt bij het subsidiëren van TSN over het
inzetten van bedrijfswinsten voor de verduurzamingsopgave?
- 49 Hoeveel CO₂ wordt er in 2030, 2040 en 2050 gereduceerd in elk van
de vijf scenario's, zowel in procenten als in megatonnen CO₂?
- 50 Naar aanleiding van het rapport waarin staat dat de opgave zich
richt op het verduurzamen van «ruim de helft van de productieca-
paciteit van TSN», of wel 3 Mton, hoeveel uitstoot wordt door
andere processen dat productie veroorzaakt? Wat is de resterende
emissieopgave na 2030 (in de tweede fase)?
- 51 Kunt u een gekwantificeerd overzicht van de verschillende
subsidies, (fiscale-) regelingen en voordelen die TSN ontvangt?
- 52 Hoeveel geld heeft TSN de afgelopen vijf jaar zelf geïnvesteerd in
verduurzaming, niet zijnde de aanschaf van ETS-rechten?
- 53 Hoeveel heeft TSN de afgelopen tien jaar zelf geïnvesteerd in
hinderbeperking zoals vermindering van geur, geluid en zeer
zorgwekkende stoffen?
- 54 Hoeveel dividend heeft TSN de afgelopen tien jaar uitgekeerd aan
haar aandeelhouders?
- 55 Kunt u een overzicht geven van het beleid of de plannen en/of
voornemens die andere (belangrijkste) EU-landen hebben met
staalfabrieken en bijbehorende staatssteun?
- 56 Concreet met welke maatregelen vinden de auteurs van het
rapport dat Nederland in het na- of voordeel is als zij schrijven dat
een eerlijk speelveld tussen buurlanden noodzakelijk is op het
gebied van nettarieven, belastingen en subsidies?
- 57 Bent u voornemens en acht u het haalbaar om een langere termijn
commitment te ontvangen en vast te leggen in de maatwerkaf-
spraak? In hoeverre kan zoiets juridisch bindend worden gemaakt
of welke sancties/consequenties kunnen worden verbonden aan
«vroegtijdig» vertrek?
- 58 Zijn er technieken of materialen die binnen vijf tot twintig jaar de
belangrijkste toepassingen van staal zouden kunnen vervangen?
- 59 Wat is het Technology Readiness Level (TRL) van deze technieken?
Acht u het haalbaar dat de ambities voor wind op zee van
Nederland in 2030 (of zo nodig eerder) te realiseren uitgaande van
voorkeursroute voor verduurzaming? Kan uiteen worden gezet
welke «stappen» er moeten worden ingezet in de tijd tot 2030 om
deze aanlanding te realiseren?
- 60 Als de auteurs schrijven dat de verdere investering afhankelijk is
van de gekozen route voor de tweede fase, welke routes zijn
denkbaar voor de resterende installaties? Is dat vergelijkbaar met
de eerste fase?
- 61 Om welke bedragen gaat het als de auteurs stellen dat bespaart
kan worden op het elektriciteitsnet op land door wind op zee direct
bij TSN aan te laten landen?
- 62 Uitgaande van de ETS prijs van nu, hoeveel euro zou TSN
besparen op de aankoop van ETS-rechten met de beoogde
verduurzamingsroute?
- 63 Kunt u de relatie van TSN met de elektriciteitscentrales in Velsen
nader duiden, zowel in uitstoot als verbondenheid in grondstoffen
en/of processen? Welke impact heeft verduurzaming op deze
installaties en de elektriciteitsvoorziening in Nederland?

- 64 Kunt u nader toelichten waarom een verduurzamingsvariant waarbij halffabricaten worden geïmporteerd en verder verwerkt door TSN niet is meegenomen? Uitgaande van grove berekeningen, hoe duur is deze variant?
- 65 Wat is de verwachte nationale staalbehoefte in 2030 en 2040 en hoe verhoudt zich dit tot de productiecapaciteit van TSN?
- 66 Hoeveel winst heeft TSN de afgelopen vijf jaar gemaakt?
- 67 Hoeveel boetes en dwangsommen zijn Tata opgelegd in de afgelopen tien jaar?
- 68 Als de auteurs dat «strategische autonomie heeft zijn prijs», aan welke financieringsbronnen kan worden gedacht voor deze «prijs»?
- 69 Hoe verhoudt het feit dat TSN streeft naar 70% CO₂-reductie in 2037 zich tot 0 beschikbare ETS-rechten in 2040? Waar komt de laatste 30% vandaan? Wat is hiervoor het plan?
- 70 Van welke prijs per kilowattuur (KWh) is uitgegaan in 2030 en hoe verhoudt zich dit tot gehanteerde prijzen in SDE-rondes?
- 71 Hoeveel van de 350 ha, die delen van de energiehoofdinfrastructuur van NZKG vraagt, zou op TSN-terrein zou kunnen? Met de grondprijs van nu, wat zouden de kosten van deze aanschaf zijn voor de Staat?
- 72 Hoe kan het dat in buurlanden Duitsland, België en Frankrijk al staal gemaakt wordt met waterstof maar voor TSN sprake is een tussenstap met gas?
- 73 Volgens het rapport-Wijers/Blom is er een actief energie- en industriebeleid nodig, wat voor maatregelen zijn er nodig en voorhanden gezien de huidige zorgen en problemen inzake de netcongestie?
- 74 Volgens het rapport-Wijers/Blom voldoet TSN aan de vergunningen, maar is er ook nog steeds sprake van gezondheidsschade, wanneer is TSN gezond genoeg om hierin verder te gaan? Hoe staat TSN hier zelf tegenover? Welke kosten zijn hiermee gemoeid?
- 75 Ziet de u mogelijkheden om de procedure te versnellen naar de wensen van het rapport-Wijers/Blom?
- 76 Wat betekent dit voor de reorganisatie van het productieproces en de gemaakte afspraken?
- 77 In het rapport-Wijers/Blom staat dat ambities Wind op Zee een risico vormen, deelt u de mening dat we beter kunnen inzetten op nieuwe kerncentrales, thoriumcentrales en/of Small Modular Reactors (SMR)?
- 78 Aangezien de toekomst van TSN sterk afhankelijk is van de beschikbaarheid van relatief goedkope groene energie en Nederland in het beste geval in 2030 zo'n 5% goedkoper dan Duitsland, hoeveel goedkoper of duurder zijn we in andere scenario's in het slechtste geval?
- 79 Aangezien de toekomst van TSN sterk afhankelijk is van de beschikbaarheid van relatief goedkope groene energie en Nederland in het beste geval in 2030 zo'n 5% goedkoper dan Duitsland, hoeveel goedkoper of duurder zijn we in andere scenario's in een tussenvariant? Hoe verhoudt onze energieprijzen zich tot andere landen met staal, zoals Zweden en Frankrijk? Hoe verhoudt onze energieprijzen zich tot andere landen met staal, zoals Zweden en Frankrijk, in het slechtste geval?
- 80 Welke staalproducenten kennen we nog meer in Europa?
- 81 Hoeveel fabrieken zijn er in Europa die staal produceren?
- 82 Waar zitten deze staalfabrieken in Europa?
- 83 Wat is de omvang van productie van staalfabrieken in Europa?
- 84 Leveren de staalfabrieken in Europa «long» of «flat» steel?

- 85 Is er dan nog markt voor «long» en «flat» steel, aangezien onder de invloed van de verschuiving de productiecapaciteit van staal 10 tot 30% kan afnemen en daarnaast wordt gezegd dat er nog eens 10% aan nieuwe concurrentie bij 2030 kan voorkomen?
- 86 Aangezien onder de invloed van de verschuiving de productiecapaciteit van staal 10 tot 30% kan afnemen en daarnaast wordt gezegd dat er nog eens 10% aan nieuwe concurrentie bij 2030 kan voorkomen, zijn die reducties in beide markten even groot? Hoeveel levert TSN Europese markt en hoeveel naar andere markten?
- 87 Als Nederland maximaal inzet op duurzame energie waardoor de elektriciteitskosten in 2050 5% tot 10% goedkoper zijn dan Duitsland, wat zijn de andere scenario's indien Nederland bijvoorbeeld 75% van de ambitie realiseert?
- 88 Is de windenergie al gegarandeerd? Overweegt de regering delen van de windparken op zee speciaal te alloceren aan TSN? Wat zouden daar de voor- en nadelen van zijn?
- 89 Hoeveel groot is het risico dat de kosten van het elektriciteitsnetwerk in Nederland ten opzichte van andere landen hoger uitpakken voor industriële spelers?
- 90 Hoe werkt de Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)? Kan dat bijgesteld worden door de Europese Unie als de interne markt te veel last heeft van goedkopere import?
- 91 Indien de rol van de CBAM bijgesteld worden door de EU als de interne markt te veel last heeft van goedkopere import, via welke besluitvormingsprocedure werkt dat in Brussel?
- 92 Aangezien TSN een goede concurrentiepositie heeft ten opzichte van huidige spelers, wat gaan huidige spelers doen? Gaan zij allen verduurzamen of zijn er ook spelers die sluiting in Europa verwachten?
- 93 Wat is ongeveer de verdeling in opleidingsniveau (mbo, hbo, wo) van de 9.000 directe banen bij TSN op dit moment?
- 94 Ligt het in de verwachting dat de verdeling in opleidingsniveau (mbo, hbo, wo) van de 9.000 directe banen bij TSN op dit moment gaat veranderen?
- 95 Op welke vakgebieden ligt de nadruk?
- 96 Hoeveel kenniswerkers uit het buitenland werken er bij TSN? Wat is de verwachting voor dit aantal in de toekomst?
- 97 Waar in Nederland zijn de belangrijkste toeleveranciers en distributeurs gevestigd? Wat zijn de grootste partijen?
- 98 Waar zijn de meeste en de grootste klanten gevestigd en wie zijn de grootste partijen?
- 99 Gegeven dat TSN een uitstekende balanspositie heeft met een equity ratio van bijna 60%, hoe zien de mogelijkheden voor TSN eruit om zelf kapitaal op te halen op de kapitaalmarkt voor de benodigde investeringen?
- 100 Is er duidelijkheid over de businesscase van de investeringsplannen van het scenario van TSN en van het versnelde scenario? Wat is de terugverdientijd? Wat is de ROIC inclusief en exclusief subsidie?
- 101 Kunt u een overzicht geven van de subsidies die andere Europese landen verstrekken aan de staalindustrie?
- 102 Wat de de optie 2.4 van «alleen elektrische hoogovens» betreft, in welke landen zouden de upstream activiteiten dan plaats vinden?
- 103 Moeten de elektrische hoogovens aan bepaalde eisen voldoen om het predicaat van «groen staal» te kunnen voeren?

- 104 Met betrekking tot de in totaal 5 miljard die Europese overheden aan staatssteun toegezegd, klopt het dat dit gaat om zes sites gaat waarvan vier in onderhandeling zijn?
Om welke sites gaat het? Wat voor type staal produceren ze?
Hoeveel volume hebben deze sites?
- 105 Als TSN uit Nederland zou vetrekken, welke andere opties zou TSN hebben om zijn staalproductie binnen Europa voort te zetten?
- 106 Wat is het alternatieve scenario voor TSN zonder maatwerkafspraken, gezien het feit dat de huidige strategie door de ETS kosten zal leiden onrendabele productie?
- 107 Hoeveel belastinginkomsten ontvangt de Nederlandse staat van TSN?
- 108 Zijn er andere financieringsopties die u overweegt voor de investeringen die nodig zijn, zoals equity participatie, lange termijn leningen of garanties?
- 109 Overweegt u de maatwerkafspraken te combineren met prijsafspraken voor EU-klanten van TSN?
- 110 Hoe bent u van plan de mijlpalen die nodig zijn voor zowel overlastreductie als CO₂-reductie afdwingbaar op te nemen in de afspraken?
- 111 Welke subsidies/belastingvoordelen zijn er nog meer nodig om de staalindustrie concurrerend te houden of is de maatwerkafpraak voldoende?
- 112 Als er nog meer nodig is qua subsidies/belastingvoordelen, wat is dan de omvang van de subsidie of korting?
- 113 Is het duidelijk welke wholesale elektriciteitsprijs er in Zweden zal zijn in 2050 (uit de afbeelding op blz. 13 van het rapport wordt duidelijk dat binnen de senariostudie er geen rekening is gehouden met Zweden)? Is er rekening gehouden in het rapport met het aanbod vanuit Zweden bij de claim dat ondanks de wat hogere wholesale elektriciteitsprijs TSN toch zal kunnen concurreren door de hoge vraag naar staal?
- 114 Hoe worden de uitspraken van Wijers/Blom over wat wel en niet levensvatbaar is geapprecieerd? Wordt dit in de maatwerkafspraken verder onderbouwd?
- 115 De adviezen uit het rapport-Wijers/Blom geven aan dat scenario's 2 en 3 competitief is maar dat er ook magedruk en economische risico's zijn: hoe groot zijn die risico's en wat is daarvoor de onderbouwing?
- 116 Hoe wordt het advies van Wijers/Blom over dat scenario 4 een beperkte levensvatbaarheid heeft geapprecieerd?
- 117 Wat is de stand van zaken met betrekking tot de maatwerkafspraken?
- 118 Over scenario 1: waarom is het onwaarschijnlijk dat TSN Nederland zelf de benodigde investeringen zal gaan doen? Stel het rapport niet tegelijkertijd dat IJmuiden een goede plek is voor groen staalproductie, dat er genoeg vraag naar staal is in de Europese Unie en dat de CBAM de import van fossiel staal erg duur maken?
- 119 Over scenario 2 & 3: hoe hebben de auteurs kunnen vaststellen dat deze scenario's competitief zijn? Welke aannames zitten hierachter voor wat betreft staalprijs, CO₂ prijs, CBAM-heffing, stroomprijs en prijs van groene waterstof?
- 120 Over scenario 3: welke additionele maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit nemen de auteurs nu aan ten opzichte van scenario 2? Wordt het advies van de Expertgroep Gezondheid IJmond gevolgd?

- 121 Over scenario 4: Wat is de onderbouwing van de stelling dat in dit scenario het productportfolio moet worden aangepast? Kan er niet ruwijzer worden geïmporteerd van voldoende kwaliteit zodat het productieportfolio in stand kan blijven?
- 122 Waarom is niet ook gekeken naar het scenario waarbij de halve fabriek verduurzaamd en de andere helft van de fabriek sluit? Wat is de logica dat de fabriek ongeveer zo groot moet blijven als die nu is?
- 123 Waarom hebben de auteurs geen advies gegeven over fase 2 van de verduurzaming waarbij de fabriek volledig duurzaam wordt? Is het niet verstandig om bij fase 1 ook direct afspraken te maken over fase 2?
- 124 Hoeveel meldingen van overlast zijn er bij de omgevingsdienst gedaan over TSN de afgelopen tien jaar?
- 125 Wanneer zal Tata IJmuiden moeten voldoen aan de strengere stikstof norm zoals verzocht middels de motie-Bouchallikh over de Nederlandse regels aanpassen zodat de Europese norm van 500 milligram stikstofdioxide per kubieke meter ook aan TSN kan worden opgelegd (Kamerstuk 22 343 nr. 354)?
- 126 Wat gebeurt met de saneringskosten van de bodem in geval van faillissement? Zijn bedrijven (per wet) verplicht hier een spaarpot voor aan te leggen?
- 127 Kunt u aangeven hoe lang nodig is voor verdere uitwerking voor opvolging van de adviezen?
- 128 Hoeveel tijd is er nodig voor het opstellen van een integrale Gezondheidseffectrapportage?
- 129 In hoeverre kan een Gezondheidseffectrapportage parallel aan een MER worden opgesteld?
- 130 Is een Gezondheidseffectrapportage als aanvulling nodig op de wijze waarop gezondheid al wordt meegenomen in de MER en de maatwerkafspraken?
- 131 Komt er ruimte vrij voor herontwikkeling en zo ja, welke zijn dit? En zijn er al ideeën hoe u hier invulling aan wilt geven?
- 132 Er wordt in het rapport-Gezondheid Geborgd gesproken over een Gezondheid Effect Rapportage (GER), Hoe ziet zo'n rapportage eruit en kan deze rapportage doorgevoerd worden zonder dat dit vertraging oplevert voor het maatwerktraject en wat betekent dit voor de vergunningverlening?
- 133 De Expertgroep Gezondheid IJmond betoogt dat stoffen op het TSN-terrein substantiële verhoging van longkanker geven, op welk moment is dit voldoende of maatschappelijk verantwoord genoeg gereduceerd?
- 134 Hoeveel gezondheidswinst leveren de twee specifieke gezondheidsmaatregelen op en hoe is dit meetbaar?
- 135 De Expertgroep Gezondheid IJmond adviseert de Kooksfabriek 2 zo snel mogelijk te sluiten, waar hangt die termijn voor wat betreft de expertgroep vanaf?
- 136 Waarom geeft de Expertgroep Gezondheid IJmond niet nu aan wat er moet gebeuren naast het zo snel mogelijk sluiten van Kooksfabriek 2 om de gezondheidssituatie van omwonenden te verbeteren?
- 137 Waarom adviseert de Expertgroep Gezondheid IJmond niet, in lijn met scenario 4 uit het rapport-Wijers/Blom om de hele «voorkant» van TSN te sluiten?
- 138 Wordt het advies van de expertgroep gezondheid overgenomen om alles op alles te zetten om de Kooksfabriek 2 zoveel mogelijk voor 2029 te sluiten?
- 139 Op welke wijze zullen aanvullende doelen op het gebied van effecten op de gezondheid in een eventuele maatwerkafpraak met TSN worden gemeten, gecontroleerd en ook gehandhaafd?

- 140 Hoe verhoudt de situatie in de IJmond wat betreft de luchtkwaliteitsnormen en de tussendoelen voor 2030 zich tot de situatie op nationaal niveau? Op nationaal niveau is Nederland goed op weg om te voldoen aan deze tussendoelen volgens de Minister, in hoeverre en in welke mate geldt dat ook voor specifiek de IJmond?
- 141 Hoe groot is de inspanning om na 2030 te kunnen voldoen aan de WHO2021-advieswaarden voor stikstofdioxide en PM2.5 voor Nederland als geheel en voor het IJmond gebied in het bijzonder?
- 142 Kunt u aangeven welke doelen u beoogt in de gezondheidsparagraaf voor de maatwerkafpraak?
- 143 Welke concrete maatregelen verwacht het kabinet te nemen in de IJmond in het kader van de implementatie van de nieuwe Europese luchtkwaliteitsrichtlijn?
- 144 Wat is de voortgang met de gezondheidseffectrapportage (GER) die in samenwerking met de Expertgroep Gezondheid IJmond wordt opgesteld zoals verzocht in de motie-Gabriëls c.s. (Kamerstuk 28 089, nr. 286)? Op welke wijze wordt deze GER in dit stadium al betrokken bij het maatwerktraject?
- 145 Kunt u aangeven welke maatregelen op het gebied van mobiliteit, scheepvaart of houtstook worden bekeken om de luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren?
- 146 Hoeveel extra tijd brengt het opstellen van een Gezondheidseffectrapportage met zich mee ten opzichte van het huidige tijdspad voor de maatwerkafspraken?
- 147 Welk effect zou het uitvoeren van meer continue metingen hebben op de bedrijfsvoering van TSN en welke alternatieven zijn er?
- 148 Hoe bent u van plan te kijken naar mobiliteit en scheepvaart qua maatregelen voor verbetering van luchtkwaliteit in de IJmond?
- 149 Op welke wijze neemt het bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) de gezondheidseffecten mee in de milieueffectrapportage en het vergunningstraject?
- 150 Wat wordt er aan gezondheidseffecten wel en niet meegenomen in de milieueffectrapportage door de provincie Noord-Holland?
- 151 Wat is het verschil tussen de aanpak van het bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) en de aanpak die voorheen is gehanteerd?
- 152 Op welke wijze wordt gezondheid in de gezondheidsparagraaf MER meegenomen?
- 153 Welke elementen zitten er in de MER met betrekking tot gezondheid en hoe ver zijn die uitgewerkt?
- 154 Zijn de aangekondigde extra stappen alleen van toepassing op de IJmond of worden deze stappen ook in andere gebieden van Nederland gezet? Hoe verhoudt zich dit dan met het gelijke speelveld in Europa en welke kosten zijn hiermee gemoeid?
- 155 Hoe snel kan een gezondheidseffect rapportage (GER) gemaakt worden? Kan dit wellicht versnellen als het gecombineerd wordt met de MER?
- 156 Welke doelen wat betreft effecten op de gezondheid zullen in de maatwerkafspraken worden opgenomen?
- 157 Hoe wordt in de maatwerkafspraken geregeld dat de vermindering van schadelijke impact goed gemeten en gecontroleerd wordt?
- 158 Waarom wordt de GER niet meegenomen in de maatwerkafspraken?
- 159 Aangezien de de kookfabriek 2 onder verscherpt toezicht staat vanwege aanhoudende milieu-overtredingen en het bevoegd gezag tevens de juridische mogelijkheden tot bestuursdwang of intrekken van de vergunning, is de meest logische route niet bestuursdwang en/of het intrekken van de omgevingsvergunning voor kookfabriek 2 in plaats van het subsidiëren van sluiting?

- 160 Aangezien ook kooksfabriek 1 onder verscherpt toezicht van de omgevingsdienst staat, dwangsommen opgelegd krijgen vanwege milieuovertredingen, niet over een stikstofafvang beschikt én een uitzondering van de Europese stikstofnorm geniet, hoe realistisch is het plan van TSN om de kooksfabriek 1 tot minimaal 2037 open te houden?
- 161 Waarom pakt de regering de complete uitstoot van TSN niet integraal aan in één maatwerkafpraak, aangezien er – na het uitvoeren van het Heracles plan van TSN, nog voor lange tijd een aanzienlijke uitstoot van CO₂, stikstof, fijnstof, zware metalen en andere schadelijke stoffen zal zijn?
- 162 Waarom wordt de wet Verbod op Kolen bij Elektriciteitsproductie niet ook toegepast op het verbruik van steenkool bij TSN? TSN produceert tenslotte toch ook elektriciteit uit steenkool door het verbranden van de afgassen van de kooksfabrieken in energiecentrales?
- 163 Wordt er in het rapport van Wijers/Blom niet te veel uitgegaan van een passieve houding van TSN ten opzichte van de mondiale markt wanneer de opstellers negatief oordelen over de mogelijkheid om vanaf 2030 groene HBI in te kopen (scenario 4)? Wat zijn de mogelijkheden als TSN actief inzet op het veiligstellen van voldoende groene HBI uit het buitenland, bijvoorbeeld door het opzetten van een consortium?
- 164 Waarom staat er in het Expression of Principles met TSN als voorwaarde dat er een CO₂-reductie moet plaatsvinden in 2030 van 5 Mton «against the baseline of 12,6 MT/a», aangezien de totale CO₂-uitstoot van TSN in 2022 11,3 Mton bedroeg? Waar komt het getal van 12,6 Mton vandaan? Waarom wordt er niet gerekend met het actuele emissieniveau van TSN?
- 165 Is de overkapping van kolen- en ertsvelden in scenario 3 als extra maatregel ten opzichte van het plan van TSN niet sowieso al Best Beschikbare Techniek (BBT)? Moet deze maatregel onder de omgevingswet niet sowieso door TSN genomen worden, in elk scenario?
- 166 Klopt het dat de kosten voor bodemsanering van het terrein van TSN kunnen oplopen tot 12 miljard euro, zoals gelekt in de sheet van NU.nl? Hoe wordt ervoor gezorgd dat TSN in elk scenario volledig financieel garant staat voor deze kosten? Waarom gaat het rapport er vanuit dat de Staat deze kosten uiteindelijk moet gaan maken mocht TSN verdwijnen?
- 167 Kan de ontwikkeling en toepassing van groene waterstof door TSN als voorwaarde stellen voor eventuele staatssteun?
- 168 Wordt het advies van de Expertgroep Gezondheid IJmond om de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit uit 2021 als leidend te beschouwen bij het verlenen van vergunningen in de maatwerkafpraak overgenomen?
- 169 Hoe wordt dit advies van de Expertgroep Gezondheid IJmond om «absolute cijfers te gebruiken en meetmethoden en -gegevens (openbaar) te delen en verifieerbaar te laten zijn» uitgevoerd? Moet er eerst een nulmeting worden gedaan om duidelijkheid te krijgen over deze absolute cijfers? Hoe wordt er gekeken naar het andere advies: «Een alternatieve optie is om het meten te laten uitvoeren door een instituut dat volledig onafhankelijk is van TSN»? Kan de omgevingsdienst de metingen van TSN overnemen, zodat men niet langer meer afhankelijk is van de data van TSN?
- 170 In hoeverre is er bereidheid bij TSN om te investeren in versnelde realisatie van voorstellen voor overlastreductie zoals de realisatie van overkappingen? Op welke termijn kan o.a. het versneld overkappen van grondstofvelden op zijn vroegst worden gerealiseerd?

- 171 Hoe wordt geborgd dat er voldoende maatregelen worden getroffen bij TSN en Harsco om het netto geluidsniveau substantieel te verlagen tot onder de norm, aangezien het Heracles plan van TSN juist leidt tot extra geluid?
- 172 Hoe kan het dat omwonenden meer geavanceerde apparatuur hebben om toezicht te houden op de uitstoot van TSN dan de omgevingsdienst, aanzien omwonenden en Greenpeace de concentratie schadelijke stoffen in de lucht boven het Tata-terrein zelf meten met een FTIR-sensor om zo lekkages op te sporen? Waar blijft het rapport over lekkage van schadelijke stoffen bij kookfabriek 2 dat de provincie Noord-Holland gezag al twee jaar geleden heeft aangekondigd?
- 173 Staat de Europese Commissie in dit geval toe dat een fabriek, zoals de kookfabriek 2, met overheidssteun gesloten wordt vanwege de impact op milieu en gezondheid?
- 174 Welke afspraken worden met TSN gemaakt voor het committeren aan afname van groene waterstof?
- 175 Welke afspraken worden met TSN gemaakt voor het committeren aan afname van hernieuwbare elektriciteit?
- 176 Welke route beoogt u het meest wenselijk en haalbaar?
- 177 Welke route beoogt u met de meeste gezondheidswinst?
- 178 Wat is de toegevoegde maatschappelijke en economische waarde van het Groene Staal-plan voor Nederland?
- 179 Hoeveel extra werkgelegenheid levert het Groene Staal-plan op?
- 180 Hoeveel overheidssteun krijgen andere staalfabrieken binnen Europa van de overheid?
- 181 Welke langetermijngaranties worden er gevraagd van de Indiase eigenaar Tata Steel Limited?
- 182 Wat is de tijdlijn van de maatwerkafspraken? Betekent de update in de voorjaarsnota dat er al een definitief besluit is genomen over de maatwerkafspraken en de hoeveelheid middelen? Of neemt het kabinet eerst een besluit, volgen dan onderhandelingen en dan de definitieve maatwerkafpraak?
- 183 Wordt bij de gesprekken over een maatwerkafpraak met TSN ook de optie van overheidsdeelname verkend? Zo nee, waarom niet?
- 184 In hoeverre staat TSN open voor gesprekken over het voorstel van TSN in combinatie met versnelde overlastreductie? Is de haalbaarheid van het openen van gesprekken hierover al onderzocht?
- 185 Waarom is er onderzoek nodig om te achterhalen of het haalbaar is om het gesprek met TSN aan te gaan? Wat zegt dit over de bereidheid en houding van TSN tot nu toe?
- 186 Hoe waarborgt u dat er geen sprake is van uitstel van actie?
- 187 Bent u voornemens de Kamer periodiek op de hoogte te stellen van het proces?